# مسأله ظهور، تلفیقی از کتاب و حکمت

**شاگرد**: مواخذه ای که حضرت در «أ ما یعلمون» دارند، شواهدی هم از آن طرف هست؛ از امام باقر علیه‌السلام حدیثی هست که می‌فرمایند هفتاد سال و صد و چهل سال بود و بعد خداوند عقب انداخت. این حدیث در فضای بدنه بود که انتظار صد و چهل داشتند. یعنی انتظار داشتند که در این زمان خبری بشود. ولو حدیث امام باقر علیه‌السلام را نشنیده اند که فرمودند عقب افتاد.

**شاگرد۲**: قضی□ اینکه شمشیرش را بالای سرش می‌گذاشت برای چه دوره‌ای بود؟

**استاد**: برای رواجی بود که در دویست و پنجاه وفات کرده است.

**شاگرد۲**: ظاهراً در روایات از امام سؤالاتی داشتند که شما قایم می‌کنید و اینها، این با روایات امام ثانی عشر چطور جمع می‌شود؟

**استاد**: این نظم اعتقادی فقط کتاب نیست؛ «يُعَلِّمُهُمُ الْكِتابَ وَالْحِكْمَةَ»[1]. به این توجه داشته باشید. یعنی گاهی یک اعتقاداتی ولو فراکلامی است اما ریختش ریخت کتاب است. و حال اینکه اعتقادات شیعه تلفیقی از کتاب وحکمت است. یعنی کاری که معصومین انجام می‌دادند، رفتار ائمه اینطور بود. شما بگویید امام صادق سلام الله علیه در آن زمانیکه زندگی می‌کردند منتظر ظهور حضرت بودند یا نبودند؟ بودند. اصلاً واضح است. تشویق می‌کردند. خودشان می‌گفتند که من منتظرم. دعای ندبه را چه کسی انشاء کرده؟ امام صادق علیه السلام. یعنی دعای ندبه با همه این خصوصیات به امام صادق علیه‌السلام می‌رسد. پس معصومین فقط اینطور نبودند که بگویند کاری ندا‌شته باش و دوازده امام هست. نکته این است: اساس امر ظهور حضرت، خروج حضرت، به این بر می‌گردد که «سرٌّ مُسْتَسَرٌّ»[2]، از اعظم سرّ‌الله است. حضرت امام رضا علیه‌السلام فرمودند: «مَثَلُهُ مَثَلُ السّاعة»[3]. نفرمودند من می‌گویم. به دعبل فرمودند: «قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله». «مَثَلُهُ مَثَلُ السّاعَةِ الَّتي تَجَلّيها لِوَقْتِها إلاّ هُوَ ثَقُلَتْ في السَّماواتِ وَالأَرْضِ لا تَأْتيكُمْ إلاّ بَغْتَةً»؛ یعنی همانهنگی ظهور و شرائطش، با حکمت «ثقلت فی السماوات و الارض» است. درک معرفتی او است. ولذا وقتی زمان ظهور می‌شود می‌گویند: کل علم بیست و هفت حرف است که کلاً‌ودا ت از آن آمده است. وقتی آن زمان می‌شود، بیست و پنج حرف علم دیگر می‌آید. این شوخی است؟! یعنی زمان ظهور را قبل از اینکه بخواهید در بستر کتاب –یعنی وقایع خارجیه- جست و جو کنید، باید حکمت آن را درک کنید. اعتقاد به ظهور حضرت، پشتوانه حکمی دارد، قبل از اینکه بستر کتاب و وقایع خارجی داشته باشد. اگر آن را درک نکنید تا آخر کار متحیر می‌مانید. اینها چیز کمی نیست.

**شاگرد**: ذهنیت مردم به چه صورت بود؟

[1] الجمعه۲

[2] بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد۱ , صفحه۲۸

[3] بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام , جلد۴۹ , صفحه۲۳۷

---

بازبینی #4
ایجاد شده 3 دسامبر 2025 15:02:32 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 فوریه 2026 14:11:43 توسط ... .